

Een blanke stem uit Kongo

Theater. De KVS brengt een droomteam bij elkaar voor *Missie*, een monoloog over missionarissen in Kongo.

Van onze medewerker
Mark Cloostermans

BRUSSEL. Journalist en schrijver David Van Reybrouck sprak in Kongo en België met missionarissen. Vervolgens deed hij een *cut and paste*: uit de interviews distilleerde hij één Witte Pater, priester sinds 1956, actief in Kongo sinds 1959. Fictief en toch levensecht. De oude baas staat achter een spreekgestoelte met het logo van de KVS, maar je stelt je voor dat hij spreekt voor een parochiezaal. De plaatselijke boerinnenbond heeft dan wel een dijk van een spreker uitgenodigd, want Van Reybroucks figuur is een volmaakt causeur: een anekdote hier, een persoonlijke ontboezeming daar, een beetje *couleur local* en een slokje water tussendoor.

Een uitwaaijende babbelaar, met veel over het dagelijkse leven van een missionaris in een ontwikkelingsland, maar ook spreektijd voor vervreemding (want het moederland verandert bijzonder snel) en bitterheid (want de politiek maakt kapot wat gewone mensen opbouwen). De rode draad is de keuze (of missie, als u wil): na de middelbare school heeft hij een bestaan gekozen en daar blijft hij bij. Dus geen jobhoppen en geen geklaag: we maken er het beste van.

Met Van Reybroucks monoloog kan je nog heel verschillende richtingen uit – zo blijkt uit het tekstboekje dat de KVS verkoopt. Om die richtingen te kiezen, werden regisseur Raven Ruëll en acteur Bruno Vanden Broecke aangezocht. Geen willekeurige beslissing, want met Vanden Broecke voor je neus kan je niet anders dan de spreker sympathiek vinden. Ook Ruëll is de juiste man op de juiste plek. Hij kiest uit Van Reybroucks tekst de mooiste stukken en vervangt het weifelende einde door een plotse wolkbreuk en een verschroeiend slotbeeld, dat je eerst en vooral moet voelen, dan pas interpreteren. De gemoedelijke monoloog slaat met één schreeuw om in een hartverscheurend, prachtig beeld van intense tederheid en vertwijfeling.

Eén waarschuwing: deze monoloog is te nemen of te laten. Wie ook kritische bedenkingen verwacht bij het werk van missionarissen, heeft hier niets te zoeken. We krijgen één (blanke) stem, één wereldbeeld. Ook Lumumba was een klootzak en de inheemse bevolking bestaat uit inhalige, bijgelovige kinderen die je moet manipuleren voor hun eigen bestwil. Er zijn al voor minder zure stukken verschenen op Kifkif.be.

Het was blijkbaar Van Reybroucks missie om de missionaris in ere te herstellen. Hij doet dat door heel dicht op één individu te gaan zitten. Daarmee mist hij misschien de nuances van een ruimer tijdsbeeld; op dat punt is *Missie* geen *Martens*. Maar dat zijn bedenkingen achteraf, die niet mogen verdoezelen dat *Missie* uitstekend theater is. David Van Reybrouck bewijst dat “literaire journalistiek” (ja, dat is een nieuw genre) hem het beste ligt. Raven Ruëll maakt van een “simpele” monoloog een belevenis en Bruno Vanden Broecke zet zijn misschien meest overrompelende vertolking ooit neer. Applaus.

Missie: van en in de KVS, Brussel, van 19 t/m 23/12. Reserveren: 02-210.11.12.

Op 14/1 in Leuven (016-20.30.20).

www.kvs.be

[een ingekorte versie van deze recensie verscheen op 19.12.2007 in De Standaard]